

WERKBLAD JUDITH WURMS

Bron 1. foto Judith

Judith Wurms is geboren op 23 juli 1932.

Deze foto komt uit 1942. Hoe oud is zij op deze foto?

10 of 11

In februari 1943 komt Judith samen met vader, moeder, zus Kitty van 19, en zus Eva van 15 in kamp Vught. Hoe oud is Judith dan?

11

Bron 2. foto moeder

Het gezin Wurms woont in Amsterdam. Vader, moeder, oudste zoon Juda en drie dochters: Kitty, Eva en Judith. Op deze foto zie je Judiths moeder. Er is maar één foto van haar over. Ze heet Henderika Wurms-Neeter, en is op 15 maart 1894 in Groningen geboren.

De foto is niet zo duidelijk, maar toch: lijkt Judith op haar, vind je? Wat wel, wat niet?

Persoonlijke invulling

Bron 3. citaat

Uitleg laatste regel: met Pesach (Pasen) eten joden speciaal brood dat niet gerezen is.

Waarom noemt Kitty haar zusje Judith een serieus meisje?

.....
.....
.....

Is voor de rest van het gezin het geloof ook zo belangrijk? Hoe weet je dat?

Nee, want Kitty verbaast zich over de onverwachte vroomheid van Judith.

Bron 4. poesie-album Eva

In 1941 schrijft Judith in het poesie-album van haar oudere zusje Eva.

Lees het gedichtje en schrijf dat hieronder op.

Zie bron
.....
.....

Van Eva's spulletjes is haar poesie-album het enige dat nog over is.

Vind jij dat je iemand goed kan leren kennen door een poesie-album? Waarom wel, waarom niet?

Persoonlijke invulling. Suggesties:

Ja, want **je ziet wie ze kende, met wie ze bevriend was, wie voor haar belangrijk waren.**

Nee, want **de gedichtjes zijn onpersoonlijk. Je leert de persoon Eva niet kennen.**

Bron 5. foto razzia

Het gezin Wurms wordt opgepakt en naar kamp Vught gestuurd. Op deze foto uit 1943 zie je andere joden die uit huis zijn gehaald. Ze staan bij het Muiderpoortstation in Amsterdam, en wachten op waar ze verder naar toe worden gebracht. Hoe kun je zien dat het niet een gewone reisgroep is?

De 'jodensterren' op de kleding.

Wat heeft het blonde jongetje rechts bij zich? Waarom?

Speelgoed. Hij en zijn ouders verwachten blijkbaar naar een langdurig verblijf te gaan.

Bron 6. tekening Stundenplan

In kamp Vught zijn de omstandigheden heel slecht. Er is te weinig eten en de bewakers zijn hard en gemeen. Kinderen worden gescheiden van hun ouders. In elke barak zijn een paar volwassen joodse gevangenen om voor de kinderen te zorgen. Zij hebben dit *Stundenplan* (Duits voor 'rooster') gemaakt. Welke sfeer spreekt uit de tekeningetjes?

Onschuldig, vrolijk, normaal

Klopt dat met de werkelijkheid? Leg uit.

Nee helemaal niet

In de praktijk komt er niet veel van het rooster terecht. Waarom hebben de volwassenen dit rooster dan toch gemaakt, denk je?

Om de kinderen houvast te kunnen geven. De illustraties zijn bewust vrolijk en onschuldig, om iets van een normaal kinderleven te kunnen bieden.

Bron 7. brief moeder en Judith

Juni 1943: alle joodse kinderen tot 16 jaar moeten weg uit Vught. Ook Judith dus. Haar moeder gaat met haar mee.

Deze brief schrijven moeder en Judith ter afscheid. De laatste 7 regels zijn van Judith. Ontcijfer wat ze schrijft en vul in:

Lieve fam (=familie), Hoe gaat het er mee. Ik hoop van goed ik schrijf nu een paar woorden er bij want ik ga weg waar naar toe weet ik niet nu dag. veel kussen en groeten van Judith Wurms.

Judith weet niet waar ze naar toe gaat. Wat is haar bestemming?

Westerbork en dan Sobibor

Bron 8. transportlijst

Dit is een pagina van de officiële lijst van het kindertransport van 6 juni 1943.

Zoek de naam van Judith op.

Kun je aan deze bron ook zien dat Judiths moeder met haar meegaat? Leg uit. (kijk ook bij vraag 2)

Ja, ze staat er ook op. Ze heet Henderika Wurms-Neeter, en is op 15 maart 1894 geboren.

Bron 9. kaart

De treinen, met aan boord in totaal 1296 kinderen (en moeders en vaders), gaan vanuit Vught eerst naar Westerbork. Hier blijven een aantal kinderen om verschillende redenen achter.

Daarna rijdt het transport in drie dagen naar Sobibor, in Polen. Het is een groep van ongeveer 3000 mensen (kinderen en ouders). In Sobibor wordt iedereen vermoord. 27 kinderen ontsnappen aan dit lot.

Bekijk het kaartje en zoek de drie hier genoemde plaatsnamen op.

Sobibor ligt nog verder dan de Poolse hoofdstad WARSCHAU..... (vul in).

Bron 10. namen Kindermonument

In het voormalig kamp Vught staat nu een monument voor het kindertransport. Hier op staan de namen van de kinderen die in Sobibor zijn vermoord. Dat zijn er 1269.

Bekijk de namen en zoek Judith op. Welke naam staat boven haar?

Joseph Wurms, 10 jaar

Zoek de naam van een kind jonger dan vier maanden. Schrijf dit hier op.

Div opties

VMBO VERSIE - docenten

Bij het Kindermonument in Vught liggen vaak bloemen en teddyberen, ballen, autootjes en ander speelgoed.. Stel, jullie gaan met school hiernaar toe. Jouw groepje mag voor € 10 iets uitzoeken om namens de school neer te leggen bij het monument. Denk daarbij aan Judith. Wat wordt het?

Persoonlijke invulling

Je mag ook iets zeggen terwijl je het neerlegt. Het mag heel kort! Wat ga je zeggen?

Persoonlijke invulling